

חוט של חסד

בע"ה • הגליון לכל בית יהודי • בנשיאות הרה"צ שלום ארוש שליט"א • פרשת: תולדות • ב' בכסלו תשס"ט • 29/11/08 • גליון: 97

לע"נ אתי כהן ז"ל
בת סוזן ובנימין הי"ד

מצפים ליטועה

ואחר כך ילך לקבל פני משיח, ואחר כך ימשיך הלאה בעבודת ה' שלו. על זה אמר רבינו הקדוש, שמי שעובד נכון בעולם הזה, דהיינו שיש לו לפחות שעה התבודדות בכל יום, לא יהיה לו שום בלבול כשמישיח יבוא, ואדרבה, הוא ירגיש כמו אדם שהתעורר זה עתה משינה ערבה.

נמצא, שמי שכבר עובד נכון, אין לו שום בלבול, ומי שאינו עובד נכון, שיתחיל מעכשיו לעבוד נכון. והדרך לדעת איך לעבוד נכון, היא ללמוד את הספר "בשדי יער". שם ילמד האדם איך לתקן את מדותיו ולהשתנות, ולזכות לאמונה ולצאת מכל התאוות, והעיקר: איך לעשות התבודדות של משפט וחשבון נפש, ולעשות תשובה בכל יום, שזה בעצמו הדבר העיקרי שיביא את המשיח, כמו שכותב רבינו הקדוש בתורה ע"ט, שצריך כל אדם לראות שמצדו אין עיכוב משיחא, ואיך עושה זאת? על ידי משפט. עיין שם.

משיח לא יפתור לאדם את הבעיות, בלי העבודה הנכונה שלו. לכן כל אחד יקח את הספר "בשדי יער", וילמד איך לעבוד נכון. פשוט חבל לעבור את החיים ככה, בלי עבודה נכונה. אדם שנתלה על העתיד שמנבאים לו, ולא חי את האמונה שהיום יכול לבוא משיח, זה מראה שהוא לא מצא את הדרך להגיע לשמחה אמיתית, והוא רחוק מעבודת ה' הנכונה.

כי מה שמחכים למשיח זה לא בשבילי, זה אך ורק כדי לגלות את כבוד ה' בעולם בכלליות. אבל זה לא בשביל העבודה של האדם בפרטיות, במה שצריך כל אחד לגלות את כבוד ה' בעצמו, שזו בחינת משיח שיש לכל אחד ואחד מישראל, שזה נעשה דווקא על ידי העבודה שלו, לפני שיבוא משיח.

כשיבוא משיח, יהיה אולי יותר קל כי לא יהיה יצר הרע, אבל מצד שני גם לא יהיה שכל. יוצא, שבפרטיות, בין למי שכבר עובד את ה', וכל שכן למי שלא עובד את ה', זה לא כזה רווח שיבוא משיח. וכל מה שמצפים למשיח, זה רק בשביל כבוד ה'. לכן, גם אדם שעובד נכון וטוב לו, והוא מלא בשמחה ולא חסר לו מצד עצמו המשיח, הוא מצפה למשיח בכל יום, כי יש מצווה לצפות לישועת כל העולם והתגלות כבוד ה'.

גם מי שמצפה למשיח כדי שישים קץ ליסורים של עם ישראל, שידע, שהפתרון ליסורים של עם ישראל, זה שילמדו כולם לעשות תשובה. אם לא נלמד את עם ישראל לעשות תשובה, ונחכה שיבוא המשיח, אז זה יהיה מאוחר מדי. הפתרון ליסורים של עם ישראל זה להפיץ את הספרים: בגן האמונה, בגן השלום, בשדי יער וכו', שמלמדים אמונה ותפלה ותשובה, שזו עיקר הישועה הפרטית, שתביא לישועה הכללית.

וכך אני מכוון בתפלת שמונה-עשרה: כי לישועתך קיוונו כל היום - שיתגלה רבינו ותלמידיו שמגלים את עניין התפלה בעולם. ומצפים לישועה - שיבוא משיח. יהי רצון שנזכה כלנו לתשובה שלמה, ולגאולה ברחמים. אמן כן יהי רצון.

בברכת שבת שלום ומבורך

elise pfe

בעולמו כי אם אותו היום וְאוֹתוֹ הַשָּׁעָה שְׁעוֹמֵד בוֹ, כִּי יוֹם הַמַּחֲרָת הוּא עוֹלָם אַחֵר לְגַמְרֵי הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ, 'הַיּוֹם' דִּיקָא, וְהַבֵּן.

נמצא, שעיקר עבודתו של האדם היא דווקא היום, וכמו כן הציפיה למשיח צריכה להיות דווקא היום, ולא מחר או עוד שבוע או שנה וכו'. אדם צריך לצפות בכל יום ויום לבוא המשיח, ועל זה ישאלו אותו אחרי מאה ועשרים שנה: ציפית לישועה?

הציפיה למשיח שיבוא עוד כך וכך זמן, היא כפירה. כי התורה מצווה עלינו לצפות שהיום יבוא משיח, לא עוד כך וכך ימים או שבועות או חדשים. וכן היא ההפך הגמור מהעבודה האמיתית שמשיח מצפה לה. כי היא גורמות לאדם להתרשל בעבודה של אותו הרגע. אבל כאשר האדם מקיים את המצווה כתיקונה, ומצפה למשיח בכל יום ויום, בודאי אינו מתרשל בשל כך בעבודתו, אלא אדרבה, מתעורר להכין את עצמו לקבל פני משיח היום, ועושה תשובה מעומק הלב ולומד בהתמדה וכו'. ובאמת כך התורה מצווה, לצפות בכל יום ויום למשיח, ולכוון בכל מעשיו, שיהיה מוכן לקבל פני משיח, כמו שנוהגים אנשי מעשה וחסידים, לטבול כל יום כהכנה לביאת המשיח, ומכוונים בכל מצווה ובכל לימוד תורה, להיות מוכנים על ידי זה לקבל את המשיח - היום דווקא.

זה מה שמביא רבינו הקדוש בתורה י"ד, שבכל יום מוכן כבוד ה' לצאת מזלזול הגלות ולהתגלות, ומביא שם רבינו מאמר חז"ל ה"ג, על שאלתו של רבי יהושע בן לוי ותשובתו של משיח: היום אם בקולו תשמעו.

הכלל הוא, שכל הציפייה הזו, שהאדם מצפה שיבוא משיח ויפטור אותו מכל הבעיות שלו, ויפטור אותו מהעבודה האישית שלו, ויש לו קוצר רוח, ואכזבה כשהנבואות לא מתקיימות וכו' וכו', זה מראה שהוא לא מבין נכון את עבודת ה'. כי אדם שעובד נכון, הוא לא מתבלבל כלל מאותן נבואות, והן לא משנות אצלו כלום מסדר העבודה שלו. הוא בודאי מצפה למשיח בכל יום, כי זה יסוד באמונה וחלק מעבודת ה' של האדם, אבל הוא לא מתבלבל. וכי מה יקרה כשיבוא משיח? יהיה סידור תפלה אחר? תהיה תפלה אחרת? תורה אחרת ח"ו? תהיה אותה תפלה ואותה תורה, ואדרבה, כל אדם כבר לא יוכל להתחמק ויהיה מוכרח לעשות שעה התבודדות בכל יום, ולהתפלל בכוונה, וללמוד תורה לעשות תשובה וכו' וכו'.

ואת כל זה האדם אמור לעשות כבר עכשיו, ולא לחכות למשיח שיבוא, שאז תתבטל הבחירה ולא יהיה שכל על העבודה שלו. לכן, אם אדם עובד נכון, הוא לא מתבלבל, הוא יודע: מה משיח יגיד, שצריכים לעשות תשובה? אני אעשה תשובה היום. מה משיח יגיד? שצריכים לעשות שעה התבודדות? אני אעשה שעה התבודדות היום. וכן על זו הדרך.

אדם שעובד נכון, כשיודיעו לו שמשיח בא, אם הוא יהיה באמצע התפלה, הוא יגמור את סדר התפלה במתינות,

רבה פעמים שומעים נבואות, שהשנה יבוא משיח, או עד פסח יבוא משיח, וכיוצא בזה. כולנו שמחים ומשתוקקים מאוד לביאת המשיח, אבל צריכים להזהר מתחבולות היצר הרע, שמשתמש דווקא בנבואות אלו, על מנת להכניס בבני ישראל בלבול ולהחליש אותם מעבודת ה' ומהתכלית, בכמה אופנים:

קודם כל, משום שבני ישראל מצפים שיתקיים מה ששמעו, והנה, המשיח לא בא כמו שאמרו, וזה מאכזב אותם, וזה מחליש את אמונתם. כמו שהיה פעם, שתלמיד שלי סיפר לי בהתרגשות, ששמע מאיזה צדיק מפורסם, שעד מועד מסוים יבוא המשיח. אמרתי לו, שבדאי אנו מצפים בכל יום ויום שיבוא המשיח, אבל שיבוא דווקא עד המועד המסוים הזה שצוין, מי יודע? התלמיד ממש נשבר. הוא כל כך נתלה על מה ששמע, שהמשיח צריך להגיע תוך כך וכך זמן, עד שלא היה מסוגל לשמוע שאולי זה לא יקרה כמו שהוא מצפה.

ועיקר הנזק, מההיתלות על שמועות אלו, הוא, שזה מחליש את כל אחד ואחד בפרטיות, מלחפש את העבודה האמיתית שלו. את העבודה האישית שלו! כי אדם שנתלה על אותן נבואות, זה בגלל שיש לו יסורים, והוא מצפה שמשיח יבוא באותו מועד ששמע, ויגאל אותו מהיסורים שלו. נמצא, שבמקום להתחזק לעשות תשובה, ולחפש באמת לעשות את העבודה, שעל ידה הוא יתקרב לה', וימצא את האור של התורה והאמונה, ויהיה שמח ומאושר וכו', הוא רק מחכה ומצפה: עוד כך וכך חדשים כבר יבוא משיח...

וכל הגישה הזאת, היא ההפך הגמור מהעבודה האמיתית שתביא את המשיח. כי אמרו חז"ל, שאין ישראל נגאלין אלא בתשובה, כמו שכתוב: ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב. ועוד, המשיח בעצמו, כבר הודיע לנו, שדווקא אם נתרכז בעבודה שלנו בכל יום ויום, בלי להסתכל כלל על יום המחר, רק אז הוא יבוא, כמובא בדחז"ל, ששאל רבי יהושע בן לוי את משיח: מתי יבוא כבודו? ענה לו המשיח: היום. חיכה רבי יהושע בן לוי כל היום לבואו של משיח, ולא בא. פנה רבי יהושע בן לוי לאלוהיו הנביא, והתרעם על המשיח, ששיקר לו. אמר לו אליהו הנביא: משיח לא שיקר לך. הוא אמר את האמת לאמיתו: מתי אבוא? היום - אם בקולו תשמעו! (תהלים צ"ה)

רבינו הקדוש, מלמד אותנו בתורה ער"ב, מה פירושו: היום אם בקולו תשמעו. וזו לשונו: "היום אם בקולו תשמעו (תהלים צ"ה), זה קָל גְּדוֹל בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם, שֶׁלֹּא יִשִּׁים לְנֶגֶד עֵינָיו כִּי-אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם, הֵן בְּעֶסֶק פְּרִנָּסָה וְהַצְטָרְכוּתוֹ, צָרִיךְ שֶׁלֹּא יִחְשַׁב כְּיוֹם לְחִבְרוֹ כְּמוֹבָא בְּסִפְרִים, וְכֵן בְּעִבּוֹדָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ לֹא יִשִּׁים לְנֶגֶד עֵינָיו כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הַשָּׁעָה, כִּי שְׁרוּצִין לְכַנֵּס בְּעִבּוֹדַת ה', נְדָמָה לְהֶאֱדָם כְּאִלוֹ הוּא מִשָּׂא כָבֵד, וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לִשָּׂא מִשָּׂא כָבֵד כְּזֹא אֲבָל כְּשִׁיחֵשֵׁב שֶׁאֵין לוֹ זֶק אוֹתוֹ הַיּוֹם, לֹא יִהְיֶה לוֹ מִשָּׂא קָלָל, וְגַם שֶׁלֹּא יִדְחָה אֶת עֲצָמוֹ מִיּוֹם לְיוֹם, לֵאמֹר מָחָר אֶתְחִיל, מָחָר אֶתְפַּלֵּל בְּכוֹנָה וּבְכֹחַ כְּנָאוֹ, וְכִיּוּצָא בְּזֶה בְּשָׂאֵר הָעִבּוֹדוֹת, כִּי אֵין לְאֶדָם

דין קושר ומתיר בשבת

קשר שאינו של קיימא, וגם אינו מעשה אומן מותר לכתחלה לקשרו בשבת, אך אם הוא קשר של אומן, או של אומן ואינו של קיימא אסור לקשרו בשבת, ולכן יש אומרים שצריך להזהר שלא לקשר בשבת שני קשרים זה על גב זה, אף על פי שאינו עושה כן לקיימא, מפני שאין אנו בקיאים לדעת מה הוא קשר "מעשה אומן", ושמה שני קשרים זה גב זה נחשבים כמעשה אומן, שאסור לקשרם אף אם בדעתו להתירם באותו יום, ובמקום צער אין להחמיר, שהואיל ואינו אלא איסור דרבנן במקום צער לא גזרו. והוא הדין העושה קשר בראש החוט שדינו כשני קשרים זה על זה, שהוא מתהדק היטב שם.

ויש חולקים ומתירים לקשרו שני קשרים זה על זה בשבת, כל שאינו עושה כן לקיימא, ואפילו שלא במקום צער התירו לקשרו בשבת שני קשרים זה על זה, כל שבדעתו להתיר הקשרים בתוך שבעה ימים, או לפחות בתוך שלשה ימים. והמחמיר תבוא עליו ברכה.

וכן מותר לקשרו קשר ועניבה על גביו, כשדעתו לפתוח בתוך שבעה ימים. אבל עניבה בלי שום קשר, או קשר אחד בלי עניבה, מותר אפילו על דעת להתקיים לעולם, ולכן מותר לקשרו את הנעליים בקשר ועניבה ע"ג, מכיוון שאין זה עומד לקיום ואפילו אם קשר את שרוך נעלו בערב-שבת בקשר ועניבה, ובאלו כוונה נקשר בשני קשרים זה על זה, דינו כקשר העשוי להתירו בכל יום, ומותר להתירו בליל שבת. וכן ספר תורה של האשכנזים הרגילים לקושרו, בקשר ועניבה אם נמצא שהוא קשור ב' קשרים זה על זה, מותר לפתוח הקשרים בשבת, וכמבואר. [שו"ע סי' צ"ד וביבליק"י שבת ב']

גדול, ואם יראה את המצווה כדבר קטן, כנזיד עדשים, אזי גם בשמים יסתכלו על זה כדבר קטן. (ע"פ סוּבֵּן יביעו)

היצה"ר מתלבש במצוות!

"...וְהָיָה כְּאִשֶּׁר תִּרְדּוּ וּפְרָקֶתְ עָלָיו מַעַל צְאָרָךְ"
(בראשית כז ט)

מדברי רבינו הקדוש בליקו"מ תו' א' משמע שיעקב ועשו הם בחי' היצר הטוב והיצר הרע ושם מובא שהיצר הרע בתחילה מתלבש במצוות ומטעה את האדם כאילו הוא מסיתו לעשות מצווה, כי להסיתו יהודי שעובד את השי"ת תכף לעבירה זה אינו בנמצא, לכן מתחילה צריך להסיתו להיות יותר מדי צדיק במקום שאין צריכים עד שמסיתו לעשות עבירה ר"ל, ואם יתחזק להתגבר על היצה"ר שמסיתו לעשות מצוות שהוא קצת יותר קל, בודאי יכניע את היצר לגמרי, וזה מרומז בפרשתנו "...וְהָיָה כְּאִשֶּׁר תִּרְדּוּ וּפְרָקֶתְ עָלָיו מַעַל צְאָרָךְ". תרי"ד עולה במס' 614 מספר אחד יותר על תרי"ג מצוות 613. ופירוש הדברים שכאשר תוסיף עליך עוד מצוות יתר על תרי"ג, אז יוכל לו עשו- שהוא היצה"ר, וזה מה שאמר יעקב לעשו לאחר שחזר מבית לבן "עם לָבָן גָּרָתִי" ותרי"ג מצוות שמרתי. שלכאורה מה מעניין את עשו עם שמר הוא תרי"ג מצוות או לא. אלא בא לומר לו ששמר רק תרי"ג מצוות ולא יותר ולכן לא יוכל עשו הרשע להתגבר עליו עוד. (מבועי הנחל)

שעשו כלל לא חפץ בבכורה, אמר לו יעקב אבינו שימכור לו את הבכורה, ואז קנה יעקב את הבכורה תמורת לחם ונזיד צדשים. והביאור כך עשו הרשע התייחס לבכורה כאל נזיד עדשים, כאל דבר גשמי, ולכן גם המכירה קימת, וגם מובן מדוע דוקא בזמן שעשו רעב, מציע לו יעקב שימכור את הבכורה, כי יעקב אבינו ידע שעשו מזלזל בבכורה, ומחשיבה כנזיד עדשים, לכן דוקא כשיבקש ממנו נזיד עדשים הציע לו שימכור לו את הבכורה, כי הכול לפי מה שהאדם מתייחס למצווה בזה העולם, אם הוא מתייחס למצווה כאל כולם, כאל נזיד עדשים, אזי גם בעולם הבא מסתכלים על הדבר כאל עולם הזה, כאל נזיד עדשים, ומתוך דברים אלו נבין כיצד יתכן שרשעים מקבלים את שכרם בזה העולם, והרי ידוע כי שכר מצוה בהאי עולמא ליכא, והתשובה היא, כי הרשעים מסתכלים, על המצוות שהם דבר נצחי כאל עולם הזה, אזי גם למעלה מחשיבים להם את זה כעולם הזה, וע"פ זה מובן הביאור של הפס' "ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשיהו" ולכאורה מהו החסד, אם משלם הקב"ה כפי מעשיהו והרי זה לא חסד, והרי כך מגיע לו, אלא כפי ההתייחסות שלו למצווה בזה העולם, כן מתייחסים למעשיו בעולם הבא, דהיינו אם הוא ישמח במצוות, ויחשיבם כדבר גדול, אזי גם בשמים יחשיבו את זה כדבר

"וַיִּקְרָא שְׁמוֹ עֵשָׂו" (בראשית כה' ה')
ופירוש רש"י "הכל קראו לו כן" ולכאורה הדברים צריכים ביאור מדוע אצל יעקב נאמר: "ויקרא שמו יעקב" בלשון יחיד, ואילו אצל עשו נאמר ויקראו בלשון רבים?
אלא נראה כי עשו הוא סמל השקר, ולדאבון הלב נמשכים הרבה אחרי השקר. ולעומת זאת יעקב מסמל את מקור האמת, כמו"ש, "תתן אמת ליעקב" לפיכך נאמר ויקרא לשון יחיד לפי שאחר האמת נצרכים רק מעט. (דגל מחנה אפרים)

"וַיִּאמְרָה עֵשָׂו הִנֵּה אֲנִי הוֹלֵךְ לָמוֹת וְלָמָּה זֶה לִי בִּכְרָה" (בראשית כה' לב)

המתבונן במכירה שמכר עשו הבכורה ליעקב עומד שמתוּמם, וכי כיצד יתכן למכור דבר כ"כ גדול תמורת דבר כה קטן- נזיד עדשים.

ועוד ראוי להתבונן הא כיצד ניצל יעקב את מצוקתו של עשו, בזמן שהיה עומד למוות מחמת הרעב שתקפו בולמוס, והרי יעקב ניחן היה במידת הרחמנות, ומן הראוי היה שיעקב יחכה לאחר שאחיו יירגע מהרעב, ורק לאחר מכן להציע לעשו למכור את בכורתו?

אלא המתבונן בהמשך הפסוקים מבין שעשו זילזל בבכורה והחשיבה למחיר של נזיד עדשים, וכמו שרואים בפס' שצֵעֵשׂוֹ אומר לאחיו בבזו "הִנֵּה אֲנִי הוֹלֵךְ לָמוֹת וְלָמָּה זֶה לִי בִּכְרָה" ורק אחרי שיעקב שמע

לא כולם אתרזו. פרק ז'

הרב יצחק. א.

מחנך בת"ת "שלוש בניין"

אינו סוף העולם וצריך לדעת לחיות ולהתמודד אתו, בצורה בגורת וחכמה. תוך שתוף פעולה מלא עם הילד. כל זה טוב ויפה, אבל כמה זמן אני כבר יכול לחכות? הילד סוחב את בעיותיו כמה שנים טובות ונראה כי כבר אין תקווה ואפילו אם הילד יבטיח שמעכשיו הוא פותח דף חדש, הרי אני לא יכול לסמוך על ההבטחות שלו להשתפר, כי הוא כבר הבטיח ונכשל בעבר הרבה פעמים!
תענו לי בכנות: "כמה פעמים הבטחתם לבורא עולם להשתפר ונכשלתם??? כמה פעמים הבטחת לאשתך לחזור מוקדם הביתה ואחרת שוב??? כמה פעמים הבטחת לעצמן שהיום את מתחילה לעשות "פסח" ובערב שוב הבית נשאר הפוך??? אין לנו ברירה! חייבים לסמוך שוב ושוב על הילד. ה' מחכה לנו כ"כ הרבה שנים שנהיה יהודים כשרים ונעבוד אותו כראוי אנחנו לא נחכה לילד?

ובאמת בדרך כלל אחד הגורמים לכישלונות ילדים, אם לא הגורם העיקרי הוא- שלילד יש חוסר ביטחון שהוא יכול להצליח. ולכן זהו מסר חשוב שאותו יש להעביר לילד "אנחנו בע"ה סומכים עליך". שהרי אם ההורים אינם סומכים על הילד - גם הוא ילמד שלא לסמוך על עצמו ולקחת על עצמו את האחריות ללימודיו ולחיייו. באשר להבטחות של הילד להצליח ולכישלונות - כדאי לברר מדוע הניסיונות לא צלחו בידו. ייתכן שיש לו קושי אובייקטיבי (שאותו כדאי לברר יחד איתו), ושהוא זקוק לעידוד ותמיכה. כדאי לבדוק האם הוא באמת עשה את מה שהתחייב לקחת על עצמו או שאולי שכח ועשה לעצמו "הנחות", שהרי לא תמיד הילדים עומדים בהבטחותיהם (בדיוק כמונו ההורים), והכי חשוב התפללנו על הילד שתהיה לו הצלחה ולא יהיה ח"ו כישלון? האם הילד התפלל על עצמו וביקש מה' לעזור לו להצליח? ניתן לשוחח על הנושאים ולהעלות דרכי התמודדות יחד, ולא להניח שהילד הוא "כישלון" מעתה ועוד עולם.

בקיצור נותנים חיזוקים, מעודדים, מתפללים וחושבים ביחד איך מתקדמים בהצלחה.

המשנן אי"ה בשבוע הבא

בהחלט לשוחח איתו בשפה המובנת לו, ואפילו לומר לו: גם אנחנו לא מקבלים פרס ממך כשאנו מצליחים בלימוד או בעבודה... אם בכל זאת אנו רוצים להעניק לו דבר מה עם סיום לימודי - ניתן לתת משהו קטן מבלי שהבטחנו או התחייבנו על כך מראש. יש להדגיש בפניו כי המתנה (או הפרס, הטיוול, יום הכיף וכו') היא עבור המאמץ והרצינות בעבודה (תוך כדי הלמוד) ולא עבור הציונים.

אבא- כמו אבא של חבר שלי!

שאלה נוספת. מדוע כל האחים או החברים מצליחים בלמודים ודווקא הילד הזה "נשאר מאחור"?
הורים יקרים! כבר הסברנו שכל ילד הוא עולם בפני עצמו, ואין ילד הדומה בהתנהגותו למישהו אחר. אפילו הצפייה שאחים יהיו דומים היא שגויה מיסודה, למרות שהם חולקים את אותם הורים... לא כל האחים נראים אותו דבר, לא כולם חברותיים ואהודים באותה המידה, וכך גם בלמודים לא כולם מוכשרים. אין משפט יותר מרגיז ומתסכל ילד, מאשר "למה אתה לא כמו אח שלך"? (התשובה לכך עשויה להיות: "למה אתה לא אבא נחמד, עשיר או צדיק כמו אבא של חבר שלי?...")
ההשוואה בין האחים עשויה בד"כ לגרום לו להחרף קנאה, תחרותיות ויריבות ולהעכיר יחסים בין אחים ובין הילד להוריו. ההתמודדות עם כישלונותיו של הילד צריכה להיות עניינית ואישית, ללא האשמות, עלבונות או השואות. שיחה עם הילד, שתעודד אותו לחשוב באופן עצמאי על דרכים לשיפור הישגיו באופן תהליכי (שהרי הצפייה איננה שציוניו ישתפרו בין לילה וללא מאמץ), תניב תועלת רבה יותר, מהטענה "למה אתה לא כמו...".

האם אתה בטוח שהכישלון של הילד לא מצביע על הכישלון שלי כהורה?

התשובה היא בפירוש "לא". חשוב לזכור גם שהציון במבחן או התעודה הם עבור הישגיו של הילד ובהחלט אינם מדד על כישוריו ההוריים. התעודה אינה מעידה על הצלחה או כשלון בהורות, ואינה צריכה להשפיע כלל על הדימוי העצמי של ההורה, גם ילדים להורים טובים נכשלים. כדאי לזכור: הכישלון

כישלונות מול הצלחות.
הורים רבים שואלים כיצד להתמודד עם כישלונותיו או הצלחותיו של ילדם. בשבוע שעבר דיברנו, שאל להם להורים לקחת את כישלון הילד באופן אישי כאילו היה זה כישלונם, במידה ואכן אין להם צד בעניין. למשל הילד מתרשל ומתעצל ללמוד כמו שצריך למבחנים ומקבל ציון נמוך. כמובן שאל לנו לכעוס ולהתרגז על עצמנו, שהרי אנחנו היינו בסדר, והילד לא הצליח. ננסה השבוע להשוות את היחס שלנו כלפי הילד בנושא- כישלונות מול הצלחות.

ראשית עלינו לשאול: האם צריך לתת לילד פרס על הצלחות או להעניש על כישלונות? האם לדעתכם כשהילד חוזר הביתה עם ציון טוב מגיע לו פרס על ההצלחה? ולהיפך כאשר הוא חוזר הביתה עם ציון נמוך- מגיע לו עונש?
על פניו נראה, שמומלץ להיות ניטראליים ולהימנע מענישה על כשלון לימודי וגם ממתן פרס על הצלחה בלימודים. הרעיון הוא פשוט: לא לומדים בשביל פרס או כדי לא לקבל עונש, אלא מתוך מוטיבציה פנימית לבצע את תפקידיו ולהצליח.

מתי אני מקבל משכורת?

עלינו לחנך את הילד לכך, שהצלחה אינה מותנית ב"תשלום" ילד שלומד טוב, ממלא את תפקידו. ילד שמתנהג יפה אינו צריך לחכות לקבלת המשכורת. על הילד לדעת שהתנהגות טובה, נדרשת ממנו כי כך בדיוק ה' רוצה שהוא יתנהג, ולא על כל פיפס מגיע לו משהו, ממש כמו שעונש אינו מגיע לילד שמתקשה בלימודיו כי אינו "ילד רע". פעמים רבות הילד מגיש את הציון במבחן או את התעודה להורים ושולח להם את המסר "אתם רואים, התאמצתי בשבילכם! אני שווה משהו?" חשוב שהילד יבין שציון במבחן או תעודה טובה אינה "מתנת רציון" עבור ההורים, אלא על הילד להפנים שהלימודים הם אחת המשימות העיקריות שניצבות בפניו והאחריות על הלימוד וההצלחה היא בידיו ובשבילו. בקיצור, הילד לא אמור ללמוד עבור פרס ולהיות מתוגמל במתנות על הצלחותיו ובטח שלא להוציא ציון טוב בכדי לא לקבל עונש.

גם כהכנה לחיים. עליו לעמוד בחובותיו ממש כמונו, ואפשר

העלון השבועי מוקדש:

להצלתך תהם יקה או להפיל לע"נ יקדך. אם ברצונך לקחת חלק

"הברכה הנצחית"
"ויתן לך האלהים מלך השמים..."

פרשתנו קוראים לנו על הברכות שהעניק יצחק אבינו ע"ה ליעקב בנו ולזרעו אחריו לדורות. וכאשר אנו מתבוננים בברכות כבר בתחילתן אנו יכולים למצוא את הברכה היחודית לעם היהודי והיא: **"ויתן לך האלהים מלך השמים ומשמני הארץ ורב דגן ויתירש"**.

והקשה במדרש מדוע יצחק פותח את ברכותיו בשם "אלהים" שמסמל את מידת הדין והלא היה לו להתחיל בשם הוי"ה שמסמל את מידת הרחמים?

ומבאר המדרש: שברור הוא הדבר שהברכות של יצחק ליעקב הם לא ברכות ליעקב בלבד אלא ברכות אלו הם לכל עם ישראל שיהיו במשך כל הדורות, וכן אין לטעות ולחשוב שיצחק בירך את יעקב בברכות הנראות כביכול גשמיות, כגון: "מטל השמים... משמני הארץ" וכו' כי הרי עם ישראל הוא עם הנצח של ה' יתברך ועם הנצח גם ברכותיו הם נצחיות.

אלא עלינו לדעת שכל תכליתן של הברכות הן אך ורק לקרבונו לאבינו שבשמים ומאחר ולפעמים השפע הוא גדול עלול האדם לזנוח את דרך האמונה שהכל מאיתו יתברך, ולאמץ לעצמו מחשבה של "כוחי ועוצם ידי", לכן הזכיר יצחק בברכתו את שם "אלהים" שידעו יעקב ובניו אחריו, שאם תעלה מחשבה רעה זו על לבו היא תגרום לצמצום ולהסתלקות השפע וזה מסמל שם אלוהים-שם שאם ראוי לך יתן לך ואם לאו לא יתן לך... וכוונת הברכה היא שבכל מצב תדע להגיע למדת האמונה ולעולם לא תסור ממנה, כי כאשר תסור ממנה היא תגרום להעדר השפע וממילא תצטרך לשוב למדת האמונה, כי יעקב הוא בעל אמונה ומצדיק עליו הדין... וזו היא גופא הברכה הכי גדולה, שלעולם נהיה דבוקים במדת האמונה וממנה לעולם לא נסור, ולא כמו הרשעים שגם כאשר הם אינם מתנהגים כראוי השפע אינו נמנע מהם כמו שכתוב "ועשית ככל אשר יקרא אליך הנכרי" ואת העיקר הוא מפסיד כי אינו זוכה למדת האמונה, וזה מרומז בברכה זו "ויתן לך האלוהים" - היינו שהקב"ה יתן לך את מידת הדין שעל ידה תיישר את אורחותיך וגם תדע כיצד לנהוג בזמני דין שתמשיך להאמין שהכל לטובה וה' רוצה בשובך אליו ועל ידי זה תהפוך את מדת הדין לרחמים גמורים, כי כאשר ה' מתנהג עם האדם רק במדת הרחמים אזי האדם עלול לשכוח בסוף מי הוא באמת הנותן לו לעשות חיל. ובהו יובן מה שהקשו גדולי המפרשים על מה שכתוב במסכת שבת (פס): שדוקא יצחק עתיד לסגור על עם ישראל ולא אברהם ולא יעקב על אף שלכאורה יצחק מסמל את מדת הדין ואף על פי כן רק הוא בעתיד ישתמש במידת הרחמים ולא אברהם ויעקב, וזאת משום שיצחק היה עובד את ה' פה בעולם הזה במידת הדין וזכה להפוך אותה למידת הרחמים גמורים ולא זו בלבד אלא הנחיל את האמונה הזאת לכל כלל ישראל, וגם במצב הכי שפל של עם ישראל ושמדת הדין מקטרגת אזי יצחק אבינו יתפוך גם את זאת למידת הרחמים, ומכאן נלמד שכל תכלית היהודי בעולמו היא אחת ויחידה להכיר את דרך האמונה וזוהי הברכה הגדולה ביותר לאיש הישראלי, **ויהי רצון שנזכה לקיים את הפסוק "בכל דרכיך דעהו" אכ"ר.**

זכות נפלאה שכזו לא זוכים בכל יום, לשבת במחיצתו של אור ישראל הבעש"ט, ולזכות לנסוע עימו לעוד שליחות נסתרת. כך יושב לו ר' בעריש בעגלה מחריש ושותק, ובליבו מהרהר על הזכות העצומה שנפלה בחלק לשהות במחיצתו של רבי ישראל בעל-שם-טוב זיע"א. לנסיעה מסתורית זו הוזמן ר' בעריש ע"י הבעש"ט, יעד הנסיעה הייתה לנסיעה לעיר פוזנה עיר הולדתו, אולם תוך כדי נסיעה שטם העגלון את המושכות ונרדם, והסוסים דוהרים במהירות בלתי-נתפסת.

ר' בעריש, כאמור, היה ליד פוזנה. לפני מספר שנים נשא את בתו של אחד מתלמידי הבעש"ט, ובמהרה התקרב גם הוא לדרך החסידות. מובן ששמח מאוד על ההצעה, כי עתה תהיה לו הזדמנות להתלוות לרבו הבעש"ט וגם לפגוש את הוריו ואחיו, שאותם לא ראה כמה שנים.

בינתיים הגיעה העגלה למקום שם. סביב כרי עשב צמחו פרא עד גובה אדם. בעוד ר' בעריש משתאה אל מול המראה, עצרו הסוסים בין העצים. בין תמיהה למחשבה נשמע קולו של הבעש"ט מצווה: "חפש בין העשבים, ודאי תמצא שם באר מים חיים", פנה הבעש"ט לעגלון. ירד העגלון וחישש, ומיד שב וכלי מים מלא בידו.

בדקות עילאית בירך הבעש"ט על המים וגם ציווה על ר' בעריש לברך בכוונה רבה. מיד לאחר מכן עלו על העגלה והמשיכו בנסיעה. הסוסים עשו את דרכם והמשיכו בדחירתם בין עצים ויערות. אט אט החלו תוקפים את ר' בעריש פחד וחלחלה שמא ייאלצו חלילה לשובות את השבת הקרובה ביער, הן מכיר הוא היטב את הדרך, ומה רב המרחק בינם לבין העיר. אך הבעש"ט הק' הרגיעו בביטחון כי את השבת יעשו בפוזנה, ואל לו לחשוש.

לאחר שעות של נסיעה ללא הפסקה נכנסו לכפר. היה זה כשעתיים לפני כניסת השבת. בסוף הכפר נעצרו הסוסים ליד בקתה עלובה.

זקן, שגופו מלא פצעים, מכף רגל ועד ראש, יצא לקראתם וקרא אל הבעש"ט: "ישום עליך מורי ורבי!". בשמחה ובידידות גדולה לחצו איש את יד רעהו ונכנסו לבקתה. השניים שוחחו ביחידות כמחצית השעה, ואז נפרד ממנו הבעש"ט, ועלה שוב לעגלה להמשך הנסיעה. ליבו של ר' בעריש החל פועם

בחזקה, הן בקיא הוא היטב במפת הדרכים, והעיר פוזנה מהם והלאה, רחוקים הם ממנה מרחק רב. אך בטרם הספיק שוב לבטא חששותיו, לא האמין למראה עיניו: בתי פוזנה נגלו לפניו! הבחין הבעש"ט בשמחתו ואמר: "הלוא אמרתי לך שנשבות את השבת הקרובה בעיר פוזנה. אולם אינני יודע אם תראה את בני-משפחתך". השתומם ר' בעריש מאוד, אך שמר את הדברים בליבו.

אחת מרחובות העיר פוזנה היה ידוע לשמצה, רחוב אשר בו

הגאון רבי ברוך סודובצקי ראש ישיבת טעלז צוק"ל : היה אומר: "חסידי ברסלב המה החסידים האמיתיים". (שבחו של צדיק)

התגוררו סטודנטים גויים, ופעם אחת יהודי עובד-אורח נרגם בידים באבנים ומת. מאז נזהרו היהודים מלעבור בו. אך הסוסים אשר בהם שהו הבעש"ט ותלמידו דהרו היישר אל הרחוב המסוכן. "סכנה גדולה היא לנסוע ברחוב הזה". קרא התלמיד בבהלה, אך הבעש"ט רמז לו כי מוטב להניח לסוסים לעשות כרצונם... עצרו הסוסים ליד ביתו של חייט יהודי. אצלו היו הסטודנטים תופרים את בגדיהם, ולכן לא פגעו בו לרעה. הסכים החייט בשמחה לארחם, והתברר כי עם פועליו היהודים יש להם בדיוק מניין.

נכנסו השניים אל בית החייט ותוך דקות ספורות היו מוכנים לשבת. וכך התחילו הבעש"ט והנוכחים בתפילות ערב שבת. לפתע, הוקף הבית צעירים גויים, קריאות שנאה בפייהם ואבנים בידיהם. יצא הבעש"ט אל פתח הבית ונתן בהם מבט חודר בצעירים. הללו החלו לרעוד כעלה נידף והאבנים נפלו מידיהם. במהרה פתחו במנוסה לעבר ביתו של מורם הבכיר, פרופסור גדול וחשוב, לספר לו את אשר ראו. הפרופסור שהיה מלומד בחכמות וידע גם לשון-הקודש, החליט לבחון את הדברים במו-עיניו ויצא אל ביתו של החייט. עמד הפרופסור בפניהם והביט בפני הבעש"ט. כשהסתיימה התפילה, ביקש הפרופסור לבוא גם לתפילות יום המחרת. כך ישב כל השבת, מתבונן בבעש"ט ובמעשיו.

כשהגיעה שעת הסעודה שלישית, דרש הבעש"ט דברי חסידות עמוקים בדבקות נפלאה, והפרופסור הקשיב להם רוב-קשב. מיד בצאת השבת, אחרי ההבדלה, ציווה הבעש"ט על העגלון לצאת בחזרה ולשוב אל

עירם.

ר' בעריש היה שבור מאוד. מדוע היה צריך את כל הנסיעה המוזרה הזאת? כשהמסרה שלשמה נסע נמנעה ממנו, ולא זכה אפילו לראות את בני משפחתו שזה זמן רב שלא ראו. את ליבו הוא הסיח לפני רבו ואמר, כי יוקל לו אם יואיל הבעש"ט להסביר לו שלושה דברים מוזרים שאירעו במהלך הנסיעה: הראשונה היא - מה פשר הברכה על המים בלב היער? השנייה- מה פשר המפגש בנסיעה התמוהה הזאת עם הזקן בבקתה. והשלישית- מה סודה של השבת המוזרה ב'רחוב הסטודנטים'.

"שנים מהם אוכל לגלות", נענה הבעש"ט. "במקום ההוא ביער נרצחו לפני שנים רבות בידי שוודים שני סוחרים יהודים. באין מי שיאמר עליהם קדיש, היו נשמותיהם חסרות תיקון. כאשר בירכנו בכוונה ליד קברם, עלו נשמותיהם למקומן בגני מרומים.

"הזקן שפגשנו היה המשיח שבדור, שאילו היה הדור זכאי, היה גואל את ישראל. אך לא זכינו ובשבת זו, בעת הסעודה השלישית, הוא נפטר. כדי שלא להצטער בשבת, מיהרתי להיפרד ממנו קודם השבת. ובאשר לעניין השלישי לא אוכל להסביר עתה, את זאת תבין בעתיד."

עברו שנים. ר' בעריש שלח ידו בעסקים ולצורך מסחרו נדד מערים ומדינות. ונזדמן לו לשהות במדינה רחוקה. בעל האכסניה המקומי סיפר לו על רב העיר, הנקרא רבי אברהם גר-צדק, ור' בעריש הלך לקבל את פניו. הוא התפעל מאוד מהרב ומגדולתו העצומה בתורה. לכבודו נשא הרב דרשה מופלאה ועמוקה. למשמע הדרשה התרגש ר' בעריש מאוד, ואמר לרב כי את הדברים האלה שמע פעם אחת מפי הבעש"ט, בהיותו בפוזנה.

פני הרב החווירו. "האם אתה הוא ר' בעריש שהגיע עם הבעש"ט לפוזנה?", שאל. כשנענה בחיוב אמר: "אני הוא הפרופסור שעקב אחרי הבעש"ט כל השבת. בשעת תפילותיו הרגשתי שליבי נהפך בקרבי, וכשנשא הבעש"ט את הדרשה נמס ליבי ולא יכלתי להמשיך ולחיות כמו שהייתי, החלטתי מיד להתגייר. ומאז חוזר אני לפני כל אורח נכבד על דברי התורה שהכניסוני תחת חכמי השכינה..." לר' בעריש היה זה סגירת מעגל, הנה עתה זכה לקבל את התשובה השלישית לאותה נסיעה מופלאה, אשר טמנה בחובה סודות עמוקים. שלש שאלות ושלוש תשובות.

קניבל אחד ראה חבורת אנשים שרוקדים וקופצים, ותפס אחד מהם ולקחו לביתו כדי להכין ממנו מטעמים, וב"ב שאלוהו מה הוא מכין להם לארוחה? ענה להם הקניבל: "היום אני מכין לכם מוקפצים!"

חוויה רוחנית בלתי נשכחת!

מוסדות

"חוט של חסד"

מזמינה אותך להצטרף לנסיעה לקברו של רבי נחמן מברסלב באומן.
עם הרבנית מרים ארוש תליט"א
בחג החנוכה
שאלי את מי שכבר נסעה אתנו !!!

חייגי עכשיו: 02-5812210

חדש חדש

חדש במדי צבא הפצה לישראל

דיסקים חדשים ומחזקים עד מאוד מאת מו"ר שליט"א, דיסק חדש: "ואת עליית על כולנה" דיסק חדש באנגלית: מודים אנחנו לפניך באנגלית. עכשיו בחדר ההפצה או באתר ברסלב ישראל....

לפניך בגן האמות

שיעורי מורה בשבוע הבעלי"ט.

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'
לוד	נתניה	---	י-ם	חולון

לברור כתובת השיעור חייג: 02-5812210

זמנים

י-ם	ת"א	חיפה	בא"ש
16:00	16:14	16:03	16:18
17:15	17:16	17:14	17:18
17:53	17:49	17:49	17:53

הפטרה: מִשָּׁא דְּבֵר הוּא, אֵל יִשְׂרָאֵל בְּיַד מְלָאכִי" (מלאכי א)

תפילות

המתפלל על חברו ונעה תחילה.

נא להתפלל לרפואת ליאור נחמן בן שולמית, מו"ר הרב שלום בן ימנה שליט"א הרב אליעזר בן עטיה שליט"א הרב מרדכי אליהו צמח בן מזל טוב להצלחת ולרפואת כל הצדיקים שבדור.
שמואל אייזיק חזקיהו בן תהילה, זב"ק: יחיאל בן הוה, זוגי, צופיה בת צביה והבדיל לע"י

לע"י דודנית יוקי ח' אמנון בן רבקה נעומי ז"ל לע"י מרת ימנה בת אסתר, ז"ל תנצב"ה

העלון יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד" רח' שמואל הנביא 13 ירושלים
טל' 02-5812210 פקס 02-5826205
052-7680002 ת.ד. 57669 י-ם
להצטרפות לקבלה בדוא"ל חנים, כתבו לנו
alorchut@gmail.com

שרוב צאצאיו נעדרו בחייו לא הרהר אחר מידותיו של השי"ת ותמיד היה מזמר ומרקד לפניו יתברך, ובלכה דודי של שבת היה נראה כמאן דאזיל לחינגא.

לאחר פטירת רבו שנת תקע"ה בחר לשבת בבית הרה"ק ר' נפתלי מרופשיץ, אך בימי היותו שם נפטרה עליו אשתו הראשונה והוכרח לחזור לרימנוב היות ובביתו נשארה ביתו היחידה, וה' לא עזב חסדו והזמין לו אשה אלמנה בת טובים בת הרה"צ ר' אלחנן מבלוגרייא והיא היתה אשה גדולה במע"ט, וכאם רחמניה היתה לביתו היחידה לאחר נשואין שניים אלו חזר לחצר הקודש מרופשיץ, י"ב שנים ספג מקדושת חצר הקודש מרופשיץ שהלך לעולמו הרה"ק ר' נפתלי מרופשיץ זי"ע. לאחר מ"כ כשחזר לרימנוב נימנו וגמרו זקני וצדיקי החבורה שאין יותר טוב מלקבל את ר' צבי לרשב"י, וירוממוהו לשבת על כסא רבו ברימנוב, ואט אט כאשר ראו רבים כי נתן ה' את רוחו עליו וכאשר יאמר כן יקום, המה ראו כן תמהו והחלו להתקרב אצלו כל יראי ה' מסביב ויצא שמו במקומות הקרובים עי פועל ישועות בקרב הארץ.

פטירתו: בראשית שנת תר"ז והוא בן ע' שנים, החורף העז שתקף אותו שנה ונסיעותיו הארוכות בתקופה זו החלישוהו ונחלה מאד, בר"ח כסלו לאחר טבילת מקוה ותפילת ערבית אמר ויהי נועם, השיב עצמו על מיטתו ופניו למעלה, העביר את ידו על פניו וזקנו וכך השיב את נשמתו בטהרה לבוראו ויקברוהו ברימנוב סמוך ונראה לאהל רבו הק' ר' מנחם מנדל מרימנוב

ספריו: רוב תורותיו נכתבו ע"י תלמידיו א. מבשר טוב חלק א' תולדות רביה"ק חלק ב' חידושי תורתו ב. בארת מים, והוא ספר שכולל טעמי המצוות.

צאצאיו: לרבינו היו י"ח בנים ובנות וכולם נעדרו ממנו ל"ע בחייו, ומי שנשאר זה ביתו הנזכרת לעיל, ובנו הרב ר' יוסף הכהן זי"ע שמאוחר יותר מילא את מקום אביו ז"ל זי"ע א.

שאלות לראש הישיבה שליט"א

רפואה או תפילה?

אמרות חז"ל בעניין הרפואה, אלא דברי רבינו מכוונים היטב עם דברי חז"ל והיות וראה רבינו הק' שהרופאים מזיקים במציאות יותר ממה שהם מועילים כיון שהם לא יודעים בדיוק את חכמת הרפואה שיש בה הרבה דקדוקים וחילוקים. אבל נראה שודאי מודה רבינו ז"ל לדברי רבותינו שאילו היה נמצא רופא ירא ה' ומבין ברפואה לא היה בו איסור, וכמו שמצינו ששמואל האמורא היה רופא והרמב"ם היה רופא, והרמב"ן עצמו היה רופא כמוכא בשם הגדולים להחיד"א ז"ל וכן הר"ן מפרש הר"ף היה רופא כמוכא שם. וודאי נראה שרופאים אלו ידעו שהם לא מרפאים אלא הקב"ה הוא הרופא כל בשר, והיו מבקשים מבורא העולם שיתן בצמחים וברפואות את הכוח לרפואת את החולה שבא אליהם, ואילו נמצא רופא כזה בדורינו, נראה שהנהגה לילך אליהם היא בלי שום ספק, אבל לדאבון ליבנו, בזמננו כשהולכים לרופא, מרגיש עצמו הרופא שהוא כמעט סגן של בורא העולם, ולעיתים גם מרגיש מעצמו בורא העולם, ולעיתים כלל אינו מאמין בו, לכן מי פתי יפקיד עצמו בידים של רופא כזה?

וכן מה שמפורש בדברי חז"ל, בפרק י"ד בשבת ובפרק ז' בגיטין, המון רפואות לכל מיני דברים, נראה שההוראה היא אם מסתמך האדם על בורא העולם ולוקח רפואות אלו בתור השתדלות מינימאלית, נראה ודאי שאין חשש בכך. ועיין מהה מה שביארנו בפרק האחרון בספר בגן האמונה במקטע "ורפא ירפא" ביאור נפלא ומעמיק בכל הנושא הזה, ובדאי תמצא מזור ותרופה לכל השאלות. והשי"ת הטוב ישמרנו וישלח לנו רפ"ש בלחם ובמים, כנא, "וברכתי את לחמך ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך, ונזכה לפנות ישירות לרופא הגדול-בורא העולם בברכת רפ"ש לכל בית ישראל אכ"ר.

שמסתמך על השערות, ואין ימסר חייו בידם שהוא תלוי בחוט השערה שכאשר הדוקטור שוגה איזה תנועה בעלמא כחוט השערה הרי הוא מקלקל חייו וממיתו בידים וכאשר רואין בחוש בר הפעמים שרבים מאד מתים מן העולם על ידי הדוקטורים. כי יש בענין חכמת הדוקטוריה דקדוקים הרבה הרבה מאד מאד והם נעלמים מהם מאד מאד "כעצמים בבטן המלאה" (קהלת י"א), עד שאי אפשר שיכון הדוקטור בכל הדקדוקים והפרטים ולא ישיגה כלל. (ע"פ שיחות הר"ן נ)?

ועוד מלא מביאור משנה זו בחז"ל, וכן מובא גם בפוסקים שאסור לרופא להתעסק ברפואות אלא א"כ הוא בקי ויודע בחכמה ובמלאכה זו, וכן אם יש שם גדול ממנו, אסור לו להתעסק בהם כלל ק"ו משאר דינים והוראות שבתורה דהיאך יורה בספק נפשות במקום שגדול ממנו, ואם נתעסק בהם הרי שופך דמים הוא.

ומכאן רואים שכל אזהרת רבינו ז"ל הוא אך ורק מטעם שהרופאים אינם יודעים כלל ומזיקים הרבה מאד, ומה שזכרנו בשיחה זו שרבינו הק' אמר לא לעשות השתדלות בענין הרפואה רק להסתמך על התפילה וכלשון רבינו שם, שידמה עצמו כאילו הוא נמצא ביער ולא בנמצא רופאים באיזור, פירוש הדברים, מכיון שבין כך הרופאים אינם יודעים, א"כ צריכים לסמוך על בטחון. כי הרי בשיחות הר"ן סימן נ' שם המקור העיקרי המדבר בענייני רופאים, מאריך שם הרבה מאד רק בכונן שהרופאים אינם יודעים מאומה מזיקים.

ובזה יתיישב מדוע בשאר מקומות סבר רבינו לעסוק בעסקים גשמיים ולא לסמוך על בטחון לבד וכאן אסר לעסוק. כי פשוט, הרופאים אינם מבינים כלל, ואין מה לעשות, רק לסמוך על בטחון לבד. ורבינו הקדוש ז"ל לא בא לסתור

כתוב בשיחות הר"ן (אות נ') שרבינו הק' הזהיר מאוד להתרחק מדאקטורים ורופאים ככל האפשר וז"ל שם מענין דוקטורים ורפואות הרבה לדבר עמו מאד והיה מנגה מאד מאד ענין רפואות ודוקטורים, ומזהיר מאד מאד לכל מי שרוצה לחסו על חייו ועל חיי זרעו ובני ביתו, שיתרחק עצמו מאד בתכלית הרחוק מלעסוק חס ושלום ברפואות ודוקטורים... ואמת שאיני שואל כדי חלילה לקנטר, אלא כדי להבין העניין, כי ידוע לנו שהרבה צדיקים היו רופאים, כדוגמת הרמב"ם ועוד, וגם כבר בחז"ל מובא על הפסוק: "ורפא ירפא" ודרשו רז"ל מכאן שניתן רשות לרופא לרפואת, ועוד יש מזה הוכחות בחז"ל על כל מיני סוגיות ורפואות, והאם גם עליהם אמר רבינו הק' שצריך להתרחק מכך, ושוב אחזור על מה שאמרתי בתחילה, שאיני בא חלילה בשאלתי לקנטר, אלא להבין ולדעת מה ראוי לנהוג, לאדם שהולך ומתנהג בדרך של חסידות ברסלב. **תודה לרב היקר ולכל העוסקים במלאכה.**

תשובה

הנה צריך להבין שלדברי רבינו הק' קדמו מאמרי חז"ל המדברים על כך, והראשון, הוא במשנה "טוב שברופאים לגיהנם", ולכאורה צריך להקשות ולהבין כבר מדברי חז"ל אלו, כיצד ניתן לומר על אנשים החפצים לעשות ולהציל חיים, שמקומן בגיהנם? אלא, דברי חז"ל הם מדברים על רופא שלא בקי במלאכתו היטב, כיוון שאם אומר הרופא לדוגמא שרפואה פלונית טובה למחלה פלונית, ובאמת רפואה פלונית מזיקה למחלה פלונית, הרי הוא נעשה כפוסק בדיני נפשות, והיאך יורה ויפסוק הרופא בדיני נפשות במקום שהוא לא בקי היטב בדיני נפשות, ואפי' אם הוא נקרא בקי, אבל רבות שמענו, שהרפואה מסתמכת על השערות, וכיצד יפקיד האדם את חייו ביד מי